

☞ Kanskje må vi tilbake til denne tilsynelatende enkelheten for å skjønne noe som helst.

NATUREN: Henning Sommerros musikk knytter seg grunnleggende til naturens ofte glemte pakt med mennesket. Den vekker på «vakkert» vis den hukommelsen vi må lokke fram for å komme videre, skriver Olav Egil Aune.

Foto: Patrick Pleul/AP/NTB Scanpix

Det er sent på jorden

Henning Sommerros musikk handler dypest talt og ofte om at vi mennesker ikke er så «søte» og omtenkssomme som vi vil ha det til. Og – at det er det sannelig noe å gjøre med.

ANMELDELSE
OLAV EGIL AUNE
olav.egil.aune@vl.no

To av hans største arbeider – *Ujamaa* (swahili: Forbrødring) og *The Iceberg* – er nå tilgjengelig for alles ører, en ny innspilling av det som kan kalles to kantater, er utgitt på selskapet 2L, det borger for et ekstremt godt lydbilde – og du verden, ja!

Verdensmusikk. Hvis jeg sier at «alle husker da *Vårsøg*, *No skin det sol*, gjenganger i Ønskekonserten og overalt hvor musikken rørte seg – vil barnebarna mine si: Nå må du slutte, det er 50 år siden! Jo, men jeg hørte den igjen forleden ... og sant å si, den mildt melankolske vårlengselen hadde et sterkt grep om meg, fortsatt.

Også det skumle. Nå – som atskillig ganger siden – er Henning Sommerro ute i bredere farvann: *Ujamaa* er et verk skrevet av et «uroilig» naturmenneske, han lytter seg inn til tilstanden i fem

verdensdeler, én for én – skjønnheten, livene som gror eller ikke gror, inntrykkes rikdom, også det skumle. Det klinger av ansvar – at det er sent på jorden. I det andre verket, *The Iceberg*, utforsker han ordet «mellommenneskelighet» i nærområdene rundt Fridtjov Nansen og Eva Sars til tider utfordrende ekteskap på godt og vondt, til tider var det vel et isfjell imellom dem.

Verden blankpusset. Dette er ikke plakatkunst, skjønt det hadde vært fint om plakatkunsten var slik. Det er ingen opprop, bare en fornemmelse som vokser seg varm og ruvende gjennom «uroilig ro», suggerende rytmer og klanger fremstår som drømmesyner med blick mot «håp»: Uten håp er verden ingen ting. Tanken om *big bang* som en endegyldig og én gang for alltid fullført hendelse, finner ikke tonene sine her. Derimot fornemmer vi at under og over og på jorden foregår det en vedgående prosess i et øyeblikks spirende vilje på vei mot virkelighet. Ikke uttalt, bare sunget og

Album samtidsmusikk

Henning Sommerro
UJAMAA
THE ICEBERG

Lena Willemark (kulning, sang), John Paul Inderberg (saksofon), Rik De Geyter (bassklarinet), Espen Aalberg (trommer), Eir Inderhaug (sopran), Florian Demit (baryton), Trondheim Symfoniorkester og kor, dir: Ingar Heine Bergby.

2L 146146 SABD/ Lindberg Lyd, Norway

spilt frem som glede, ekstase, drønn og varsko – men først og fremst: takk.

Skjønneoesomhelst. *Ujamaa* er skrevet i en form for cross-oversjanger, der verdensdelene vil kjenne igjen «sin» musikk, ikke for direkte, men i små påminnelser – hildringer, kanskje – av jazz, klassisk, folkemusikk, i det hele tatt stedenes musikk. Det er lett tilgjengelig, dette her – så atmosfærisk og enkelt at en fort kan tenke filmmusikk uten film, men såre virkningsfullt som sådan. «Sentimentalt» er også et ord som spøker, men hvem bestemmer hva som er sentimentalt? – følelsesmennesket blir alltid katalogisert i sentimental kategori. Jeg vil heller si det sånn, mange steder ville jeg ønsket meg mer nyansert kraft og forløp med større kompleksitet, for det er et mangesidig prosjekt, lag på lag av tanker og følelser ligger bak et slikt grep. Og så kan jeg tenke, likevel: Kanskje må vi i dag tilbake til denne tilsynelatende enkelheten, for å skjønne noe som helst.

Lappeteppe. Et litt større problem som legger seg på tvers i kroppen når jeg lytter, er at verkene består av biter og stykker, ustanselig små korte sekvenser som avløser hverandre i ett sett, et lappeteppe, nesten som om ting er klipt i biter og satt sammen igjen. Jeg blir usikker på om melodiene og ideene holder til lange strekk? – den tanken er forstyrrende. Det vil si: De gjør nok det, det er bare at jeg blir sittende og tenke om de gjør, det er ikke nødvendigvis en god tilstand å være i. Men «effektivt» er det, og det ordet er ikke nødvendigvis negativt ladet i mine ører. Og virkningsfullt, for all del – jeg kjeder meg ikke. For følelsene får sitt, det er vakkert og virkelighetsnært «fortalt».

Sin og vår. Og så skal det sies: Det å være i nærheten av den svenske multimusikeren og tradisjonsmusikeren Lena Willemark er som å åpne vinduet og slippe all verdens stormer og stiller inn, rått, lekent og ekte fra rot til topp.